Załącznik 3. Zestawienie działań z Programu Ochrony Powietrza dla Strefy Dolnośląskiej

Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego

Podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymiana na ogrzewanie gazowe, elektryczne, pompy ciepła lub nowoczesne piece retortowe mieszkań ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej w miastach strefy dolnośląskiej.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO		**DssDsZSO**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO		**OBNIŻENIE EMISJI Z OGRZEWANIA INDYWIDUALNEGO**
Lokalizacja działań		Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w POP dla strefy dolnośląskiej.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek		lokalny
Jednostka realizująca zadanie		Organy wykonawcze w gminach, wspólnoty mieszkaniowe
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń		Długoterminowe
Planowany termin wykonania		Grudzień 2023
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze		Źródła związane z mieszkalnictwem i usługami
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN		Od 192 do 220 (w zależności od wybranego wariantu)
Szacowany efekt ekologiczny	**PM10 [Mg/rok]**	3 360,5
	B(a)P [kg/rok]	361,6
Źródła finansowania		Własne samorządu, właściciele budynków, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie), Bank Ochrony Środowiska, RPO Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Podłączenie do sieci ciepłowniczej

Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w POP.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsPSC**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**PODŁĄCZENIE DO SIECI CIEPŁOWNICZEJ**
Lokalizacja działań	Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w niniejszym programie, określonych w POP.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Właściciele zakładów przemysłowych, spółek miejskich i budynków użyteczności publicznej
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	Długoterminowe
Planowany termin wykonania	Według indywidualnych harmonogramów
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Przemysł i usługi
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Według indywidualnych kosztorysów
Szacowany efekt ekologiczny	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	Własne podmiotów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, samorząd lokalny w przypadku spółek miejskich i budynków użyteczności publicznej, RPO Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Wzrost efektywności energetycznej miast i gmin

Systematyczna wymiana starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe, elektryczne, pompy ciepła) lub włączanie budynków do istniejących sieci cieplnych oraz termomodernizacja budynków, w których dokonano wymiany źródła ciepła w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej na terenie strefy dolnośląskiej.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsWEEG**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**WZROST EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ MIAST I GMIN**
Lokalizacja działań	Województwo dolnośląskie
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	Lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Organy wykonawcze w gminach, wspólnoty mieszkaniowe
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	Długoterminowe
Planowany termin wykonania	Według indywidualnych harmonogramów
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Źródła związane z mieszkalnictwem, usługami oraz przemysłem
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Według indywidualnych kosztorysów
Szacowany efekt ekologiczny	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	Własne podmiotów zainteresowanych, WFOŚiGW, NFOŚiGW, BOŚ, budżet gminy, RPO Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Modernizacja i remonty dróg

Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w POP.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsMRd**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**MODERNIZACJA I REMOTY DRÓG**
Opis działania naprawczego	Modernizacja i remonty dróg na terenie miast województwa dolnośląskiego, w tym szczególnie likwidacja nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Odpowiedni Zarządcy Dróg w miastach
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	długoterminowe
Planowany termin wykonania	Wg indywidualnych harmonogramów
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	transport
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Wg indywidulanych kosztorysów
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	Własne samorządu, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne fundusze (w tym europejskie)

Czyszczenie ulic

Czyszczenie ulic na mokro w okresie wiosna-jesień (z częstotliwością najlepiej 1 raz w tygodniu, przy braku opadów atmosferycznych)

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsMMU**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**CZYSZCZENIE ULIC**
Lokalizacja działań	Ulice o największym natężeniu ruchu pojazdów w miastach strefy dolnośląskiej, ulice o małym natężeniu ruchu pojazdów po okresie zimowym
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Odpowiedni Zarządcy Dróg w miastach
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	Krótkoterminowe
Planowany termin wykonania	Zadanie realizowane ciągle
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Transport
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania PLN/km	100-600
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Ok. 300 Mg PM10/rok
Źródła finansowania	Własne samorządu

Rozwój Zintegrowanego Systemu Kierowania Ruchem Ulicznym

Utworzenie zintegrowanego systemu kierowania ruchem ulicznym, mającego na celu między innymi: upłynnienie ruchu, stworzenie możliwości uprzywilejowania transportu zbiorowego. Rozwój metod i środków nadzoru ruchu pojazdów na liniach komunikacyjnych.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsSKR**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KIEROWANIA RUCHEM ULICZNYM**
Lokalizacja działań	Miasta strefy dolnośląskiej
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	Lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Odpowiedni Zarządcy Dróg w miastach
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	Długoterminowe
Planowany termin wykonania	Wg indywidualnych harmonogramów
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Transport
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	100
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	Własne samorządu, zarządzający drogami w miastach, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej

Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w tym w pierwszym rzędzie:

- budowa odcinków dróg rowerowych pozwalających na połączenie w jeden ciąg dróg już istniejących, szczególnie w centrum miasta;
- budowa parkingów rowerowych, szczególnie zlokalizowanych w pobliżu kluczowych celów podróży (wyższe uczelnie, szkoły, urzędy administracji lokalnej i państwowej, obiekty kultury), a także w pobliżu węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej;
- prawidłowa organizacja ruchu na styku ruch rowerowy - ruch samochodowy, pozwalająca na bezpieczne korzystanie z roweru.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsSRo**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**ROZWÓJ SYSTEMU ŚCIEŻEK ROWEROWYCH I INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ**
Lokalizacja działań	Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w niniejszym programie, określonych w POP.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Jednostki samorządu terytorialnego
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	średnioterminowe
Planowany termin wykonania	2014-2016
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	transport
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN/rok	75
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Poprzez działania tego typu zakłada się zmniejszenie emisji komunikacyjnej pyłu zawieszonego PM10 ze względu na zmniejszenie ruchu samochodów w wyniku korzystania przez mieszkańców strefy z alternatywnych środków transportu
Źródła finansowania	Własne samorządu, zarządzający drogami w mieście, WFOŚiGW, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Ograniczenie emisji niezorganizowanej pyłów z kopalni

Nasadzenia pasów ochronnych zieleni wokół kopalni kruszyw w celu przeciwdziałania lub ograniczenia emisji wtórnej, jeżeli istnieją warunki terenowe i realizacyjne.

Zraszanie obszarów o nadmiernym pyleniu w kopalniach kruszyw, szybkie reagowanie w sytuacjach nadmiernego pylenia.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsEnk**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**OGRANICZENIE EMISJI NIEZORGANIZOWANEJ PYŁÓW Z KOPALNI**
Lokalizacja działań	Miasta strefy dolnośląskiej
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Odpowiednie podmioty gospodarcze
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	krótkoterminowe
Planowany termin wykonania	Wg indywidualnych harmonogramów
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	inne
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Wg indywidulanych kosztorysów
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	zarządzający kopalniami, WFOŚiGW, własne samorządu

Monitoring inwestycji budowlanych pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu

Obniżenie emisji pyłu pochodzącej z inwestycji budowlanych poprzez:

- kontrole czystości kół w pojazdach wyjeżdżających z placów budów;
- kontrole czystości ulic przy wyjazdach z placów budów;
- kontrole zabezpieczeń przeciwko pyleniu i roznoszeniu odpadów (np. styropianu) z terenu inwestycji budowlanych oraz w trakcie przewożenia materiałów sypkich.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsIB**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**MONITORING INWESTYCJI BUDOWLANYCH POD KĄTEM OGRANICZENIA NIEZORGANIZOWANEJ EMISJI PYŁU**
Lokalizacja działań	Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w niniejszym programie, określonych w POP.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Odpowiednie instytucje kontrolne zgodnie z kompetencjami
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	krótkoterminowe
Planowany termin wykonania	2014-2024
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Transport, inne
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	-
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	-

Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miast

Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miast, szczególnie poprzez:

- wprowadzanie nowych obszarów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych;
- nasadzenia krzewów na istniejących skwerach, zieleńcach.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsZk**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**ZWIĘKSZANIE UDZIAŁU ZIELENI W PRZESTRZENI MIAST**
Lokalizacja działań	Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w niniejszym programie, określonych w POP.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	Lokalny, regionalny
Jednostka realizująca zadanie	Zarządcy dróg i zieleni w miastach
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	Długoterminowe
Planowany termin wykonania	2014-2024
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	Transport
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Wg indywidualnych kosztorysów
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Zmniejszenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P z komunikacji poprzez wchłanianie i izolację przez zieleń
Źródła finansowania	Własne samorządu, WFOŚiGW

Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego

Stosowanie odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących np. układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miast, wprowadzania zieleni izolacyjnej (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych), zagospodarowania przestrzeni publicznej, reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref zamkniętych dla ruchu samochodowego w ścisłym centrum miasta, konieczności budowy ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż nowo budowanych dróg.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsPZP**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	ZAPISY W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Lokalizacja działań	Gminy miejskie i miasta na prawach powiatu, gdzie wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10, a jako przyczynę zidentyfikowano emisję z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi, w których konieczna jest redukcja tego typu emisji o minimum 20% w stosunku do poziomu określonego w POP.
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny
Jednostka realizująca zadanie	Rady miast
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	długoterminowe
Planowany termin wykonania	-
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	inne
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	Środek o charakterze regulacyjnym
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	-

Edukacja ekologiczna

Akcje edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie: korzyści jakie niesie dla środowiska korzystanie ze zbiorowych systemów komunikacji lub alternatywnych systemów transportu (rower, poruszanie się pieszo), szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, korzyści płynących z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, termomodernizacji, promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła, i inne.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsEEk**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	EDUKACJA EKOLOGICZNA
Lokalizacja działań	Strefa dolnośląska
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	lokalny, regionalny
Jednostka realizująca zadanie	Organy wykonawcze w gminach, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	średnioterminowe
Planowany termin wykonania	zadanie realizowane ciągle
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	inne
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN/rok	0,3
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	Brak możliwości oszacowania
Źródła finansowania	Własne samorządu, WFOŚiGW, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne

System prognoz krótkoterminowych stężeń zanieczyszczeń

Stworzenie systemu oceny ryzyka przekroczeń poziomów kryterialnych pod kątem Planów Działań Krótkoterminowych.

KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**DssDsSPK**
TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	**SYSTEM PROGNOZ KRÓTKOTERMINOWYCH STĘŻEŃ ZANIECZYSZCZEŃ**
Lokalizacja działań	Województwo dolnośląskie
Szczebel administracyjny, na którym można podjąć dany środek	Wojewódzki
Jednostka realizująca zadanie	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przy współpracy z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego
Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężeń	średnioterminowe
Planowany termin wykonania	2017
Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	-
Szacunkowa wysokość kosztów realizacji działania w mln PLN	0,1
Szacowany efekt ekologiczny [Mg/rok]	-
Źródła finansowania	-